

Martinus

www.martinus.hu

a Szombathelyi Egyházmegye havilapja

Egyházunk

Az eutanázia kérdése a Katolikus Egyház szemével

► 3. oldal

Advent a családban

Gyertyagyújtás és közös imádságok a négy vasárnapra

► 4-5. oldal

A remény és az erő forrása

Magyar roma zarándokokat fogadott Ferenc pápa

► 9. oldal

VI. ÉVFOLYAM 12. SZÁM • 2013. DECEMBER • ÁRA: 150 FT

Advent, az örök remény

A fiatalságra jellemző, hogy tudnak lelkesedni, várakozással tekinteni a jövő felé. Az adventi idő lelki ifjúságunkat akarja megújítani, hogy bizakodással nézzünk Urunk érkezése és a személyes jövőnk elé. Isten ugyan állandóan jön felénk, de mi nem mindig veszünk tudomást róla. Ezért ebben az időben az Egyház ébresztget bennünket, hogy legyünk figyelmesebbek, nyitottabbak, vegyük észre a hozzánk érkező vendéget. Hiszen az ő jelenléte életünkben visszaadja lelkünk fiatalságát, és megújítja életerőnket. Ne titkoljuk, nagy szükségünk van erre, mert a napi munkában, az állapotbeli kötelességeink teljesítésében is időnként megfáradtnak érezzük magunkat. Nem is beszélve arról a lelkesedésünket alaposan megtépázó napi küzdelemről, amelyben a társadalmi, gazdasági és politikai ese-

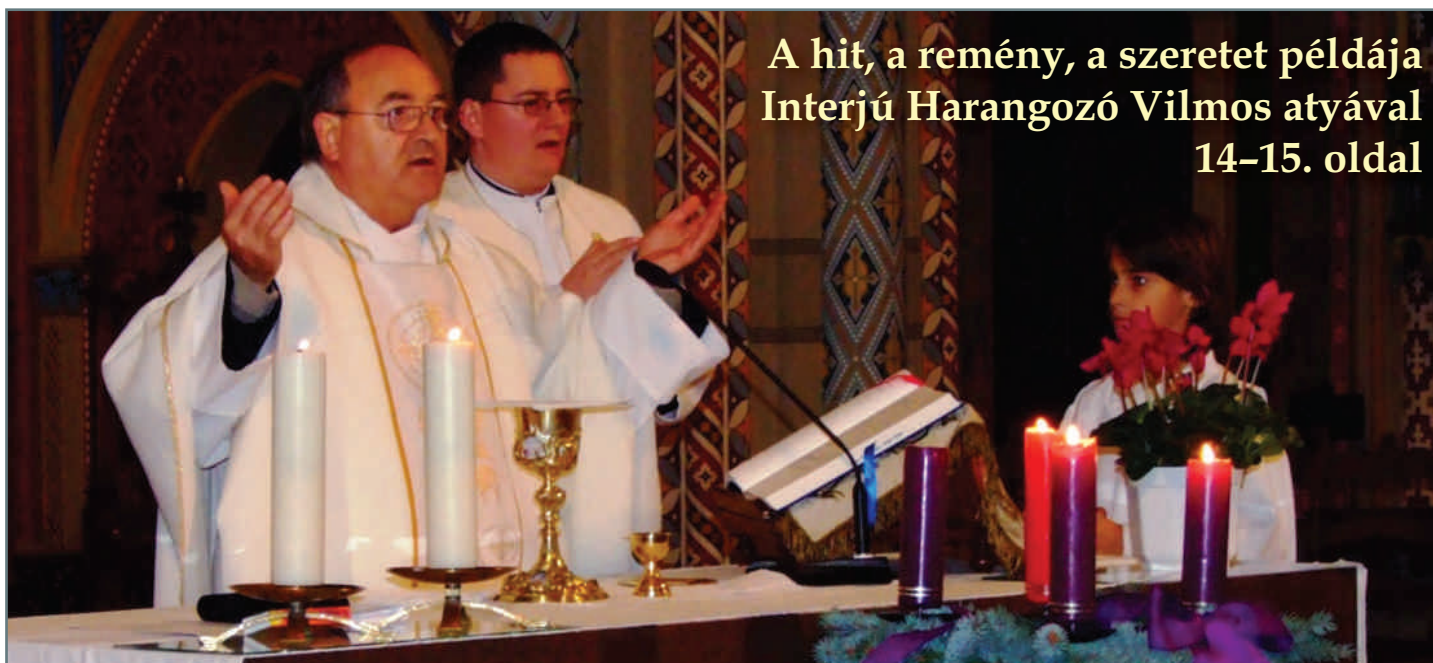
mények kapcsán van részünk. Csak a hozzánk érkező Messiás képes átalakítani életünket, gondolkodásunkat, érzésvilágunkat, és visszaadni lelkünk fiatalságát (vö. Zsolt 42,6).

A magunk mögött hagyott Hit Éve arra hívott bennünket, hogy az Egyház újítsa meg a világ egyetlen Üdvözítőjébe, Jézus Krisztusba vetett hitének lelkesedését (XVI. Benedek). Bizonyára mi magunk is éltünk ezzel a lehetőséggel, de az év bezárásával nem fejeződhet be hitünk művelése. Ugyanis csak a hit által élhetünk közösségben Istennel, aki élteti szívünkben a jövőbe vetett reményt. Ez a remény erősít meg abban, hogy mi magunk is tudunk jók, sőt még jobbak lenni, és ugyanígy minden ember képes a változásra. Ennek kétséget kizáró tudása élteti bennünk a szebb jövő reményét, amelyről nem mondhatunk

le, hiszen Isten boldogságra teremtette az embert.

Az adventi időben nem csak önmagunkra gondolunk. Sőt, túlzás nélkül állíthatjuk, hogy elsősorban nem önmagunkkal foglalkozunk, hanem szeretnénk a nemhívó embertársaink figyelmét is Jézusra irányítani, aki azért jött, hogy megkeresse és üdvözítse, ami elveszett (Lk 19,10). Meggyőződésünk, hogyha mi, hívők sokkal nagyobb Istenbe vetett hittel és reménnyel fogunk élni, jóval többen fogják keresni Jézust. Márpedig erre igen nagy szükségünk van, mert reményvesztett és megfáradt a világ, amelyben élünk. Szüksége van arra a reményre, amelyet Isten Fia, Jézus emberként való születésével hozott a világba. A világnak Krisztus kell! Jöjj el, Uram, Jézus!

[András püspök]

A hit, a remény, a szeretet példája
Interjú Harangozó Vilmos atyával
14-15. oldal

LITURGIA

Kis liturgikus illemtan

Érkezés a templomba

Aki megfelelően készült fel otthon, az időben érkezik meg a templomba. Ha azonban készülletünk hiányos és elkésünk, nemcsak nem tudunk ráhangolódni a szentmisére, hanem az egész közösség számára kárt okozunk. A szentmise ugyanis közös imádság, az egybegyűltek közösen mutatják be a legszentebb áldozatot. Ha elkésünk, sebet ejtünk ezen a közös áldozatbemutatáson. Amellett, hogy a késés illetlenség, zavart is kelt a közösségben: a késő elvonja mások figyelmét az imádságtól. Főleg akkor, ha az elkésést a legelső padba akar leülni, ahelyett, hogy a templom végében maradna. Aki hanyagsága miatt késést el a szentmiséről és áldozni kíván, fontolja meg, hogy megfelelően felkészült-e arra, hogy a szentséghez járuljon.

Végül az időben való érkezés utolsó szempontja az az eset, amikor még szentgyónást is szeretnénk végezni. Korábban már jeleztük, ehhez jóval – legalább 20 perccel – a szentmise kezdete előtt a gyóntatószéknél illik lenni. A karácsonyi, húsvéti és egyéb ünnepi szentgyónások végzésének idején ez még korábban is lehet. Különösen is ezekben az időszakokban nem szabad a szentgyónást az utolsó napokra halasztani, mert az mind a gyónó, mind a gyóntató számára többlet terhet jelent. Az advent, nagybőjt elején végzett szentgyónás ugyanolyan értékes, mint az, amelyet az utolsó napokra hagyunk – sőt, talán az előbbi még felkészültebb is.

Ahol csak a miséző atya gyóntat, ott a szentmise pontos kezdését szentgyónásunk elvégzése miatt nem hátráltathatjuk. (Különösen is tekintettel kell erre lenni az adventi hajnali misék idején, ahonnan többen időre mennek munkahelyükre.) Ezért a szentmise kezdete előtt öt perccel már ne várjuk el, hogy még bennünket is meggyóntasson az atya, ha nem kerültünk volna sorra. Erre az öt percre a misézőnek is szüksége van a felkészüléshez. Ha ezt biztosítjuk számára, nem érhet bennünket a vád, hogy miattunk nem kezdődhetett idejében a szentmise. **[Ipacs Bence]**

PÉLDAKÉPEK

Szent Ambrus

Ósi, római nemesi család fia volt. Édesapja Gallia prétori prefektúrájának volt a vezetője Tri-erben, így Ambrus itt látta meg a napvilágot 339-ben. Apja halála után édesanyja Rómába költözött, ahol fiát szigorral, de nagy szeretettel neveltette a legjobb iskolákban, amelyekben megismerkedett az ókori görög és római klasszikusokkal, valamint a híres római jog mestere lett. Karrierje szépen ívelt felfelé, olyannyira, hogy 30 éves korára az akkori főváros, Milánó prefektusa lett.

Hittanuló volt még, amikor meghalt a város ariánus püspöke, aki tévtanításával sokat ártott a katolikus közösségnek. Félő volt, hogy az ariánusok és az igazhitűek össze fognak veszni az új püspök megválasztásakor, ezért Ambrus úgy döntött, hogy elmegy és biztosítani fogja a rendet. A választás során egyszer csak a tömegeből egy kiáltás hallatszott: „Ambrus legyen a püspök!” Ő elkezdett védekezni, hogy még meg sincs keresztelve, még nem eléggé jártas a tudományokban, de hiába volt minden ellenkezése, az emberek őt kívánták püspöknek.

Nyolc nap múlva püspökké szentelték. Szétosztotta vagyonát a rászorulóknak, és elkezdte a szorgalmas és fáradhatatlan tanulást, hogy minél előbb és minél jobban megismerhesse a Szentírást és a teológiát. Nagyon szerette a liturgiát és a szép népeket, ő maga is sok himnuszt írt, főként a szentekről. Beszédének tartalmával és ékességével lenyűgözte hallgatóit. Prédikációinak jó részét kiadták – mind a mai napig nagy haszonnal lehet azokat forgatni.

Ambrus a szociális igazságosság apostolának mutatkozott korának társadalmi viszonyaival szemben, amelyekben az anyagi javak elosztásának különbsége még egyházi körökben is észrevehető volt. A jogász szigorával és a moralista komolyságával állította pellengérré a

Szent Ambrus mozaikképe a milánói St. Ambrogio katedrálisban

pénz káros hatásait és a túlzott vagyongyűlöletét. Sokszor megfeddte a gazdagokat: „Te csak eltulajdonítottad, ami mindenki hasznára szól, a föld mindenkié, nemcsak a gazdagoké.”

Ambrus fellépett az egyházi függetlenség biztosítása érdekében az állammal szemben is. Az ariánus küzdelmek egész ideje alatt az állam ugyanis olyan súlyos túlkapásokot követett el az Egyház ellen, hogy a milánói püspököknek újból emlékeztetbe kellett idézni az ősi elvet, amely feledésbe merült: „a császár az Egyházban van és nem felette áll.” Ez természetesen nem tett szert az uralkodónak, de idővel el kellett fogadnia és be kellett látnia az Ambrus püspök által hirdetett tény igazságtartalmát.

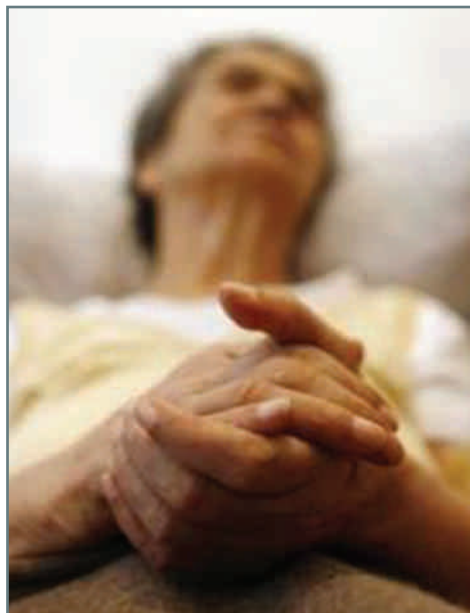
Számtalan tanítványa és követője lett, aki őrizte és vitte tovább az általa adott hitbeli és erkölcsi tanítást. Máiig ható az ő személyisége és tanítása, ezért nem csoda, hogy egyháztanítóként tiszteljük. Azonban nemcsak tisztelnünk kell őt, hanem követni is a példáját, hiszen az ő világa és történelmi korszaka, amelyben élt és dolgozott, sok mindenben hasonlít a miénkhez. Nekünk is követnünk kell buzgó, imádságos életét, Istenre való hagyatkozását, hitéért való kiállását még akkor is, amikor az nehézségekkel jár. Nem szabad félni és megijedni semmitől sem, ha a hitünkről és Katolikus Egyházunkról van szó. **[Déri Péter]**

Eutanázia keresztény szemmel

November 6-án kiadott közleményükben a belgiumi keresztény felekezetek, valamint a zsidók és a muzulmánok képviselői aggodalmukat fejezték ki az eutanázia kérdésének könnyelmű kormányzati kezelése miatt, és tiltakozásuknak adtak hangot az eutanázia-törvény kiskorúakra tervezett kiterjesztése ellen. Az egyházak közös közleménye annak nyomán született meg, hogy a belga szenátus vitát indított az eutanázia-törvény kiterjesztésének lehetőségeiről. Most először fordult elő, hogy a három nagy vallás belgiumi közösségeinek vezetői közös nyilatkozatot adtak ki egy társadalmi kérdést illetően Belgiumban. A következőkben keresztény szemmel nézzük meg, mit is jelent az eutanázia.

Az eutanázia görög eredetű szó, kellemes/kegyes halált jelent. A fogalmon belül megkülönböztetünk passzív és aktív eutanáziát. Előbbi azt jelenti, hogy a halál beálltát szándékosan segítik elő például nélkülözhetetlen gyógykezelés megszüntetésével. Utóbbinál pedig az alapvető életfunkciókat állítják le gyógyszer segítségével.

A Magyar Katolikus Lexikon számos ellenérvet vonultat fel az eutanázia alkalmazása ellen. A személyi autonómia ugyanis alapvető érték, amely nem indokolhatja az eutanáziát. Nem tehetünk meg bármit, amit akarunk, akkor sem, ha ez másokat nem veszélyeztet. A Ma-

gyar Orvosi Kamara Etikai Bizottsága a kegyes halált, illetve annak bármely formáját elutasítja, és erkölcsileg elítéli, ennek ellenére maga az orvostársadalom véleménye nem ilyen egységes.

A II. Vatikáni Zsinat *Gaudium et spes* című konstitúciója elítéli az emberölés bármely formáját, a népirtást, az abortuszt, az eutanáziát: „*miközben tönkreteszik az emberi civilizációt, inkább az elkövetőket szennyezik be, mint azokat, akik elszenvedik a jogtalanságot, és a legnagyobb mértékben ellenkeznek a Teremtő dicsőségével.*” (GS 27)

Boldog II. János Pál pápa pedig a következőket hangsúlyozta: „*Összhangban elődeim tanításával és közösségben a Katolikus Egyház püspökeivel megerősítem, hogy az eutanázia Isten törvényének súlyos megsértése, mert egy emberi személy szándékos megölése, ami erkölcsileg elfogadhatatlan. E tanítás a természetes erkölcsi törvényen és a Szentírásan alapszik, az Egyház hagyománya továbbadta, és tanítja a rendes és egyetemes tanítóhivatal. Az eutanázia ugyanolyan rossz, mint az öngyilkosság vagy a gyilkosság.*” Emellett II. János Pál szerint gondosan meg kell különböztetni a személyérett döntését, amellyel valaki elutasítja az ún. túlbuzgó gyógyítást, azaz olyan orvosi beavatkozásokat, amelyek nem felelnek meg a beteg állapotának. A rendkívüli vagy aránytalan beavatkozásokról való lemondás nem azonos az öngyilkossággal sem, sokkal inkább az emberi állapot elfogadása a halál színe előtt.

A Katolikus Egyház arra figyelmeztet, hogy a földi élet vége felé is a szeretet az, amely megtalálja a legmegfelelőbb módokat arra, hogy az idősek – főként, ha nem tudják ellátni magukat vagy gyógyíthatatlan betegek – emberi környezetet és szükségleteiknek, magányuknak és félelmeiknek megfelelő válaszokat kapjanak. Ebben a helyzetben pótolhatatlan szerepe van a családoknak, amelyek nem maradhatnak segítség nélkül. Számos szervezet működik már, amely amikor szükséges, megfelelő egészségügyi és szociális segítséget nyújt.

Rövid hírek

Imádság és misszió címmel rendezte meg az Országos Lelkipásztori Intézet a III. Új Evangelizáció Konferenciát Máriabesnyőn, a Mater Salvatoris Lelkigyakorlatos Házban. Az előadások a misszió témája köré szerveződtek: szó volt a misszió imádságos tervezéséről és előkészítéséről, az egyes személyek és területek felszabadítását célzó szellemi harcokról, az imádság és az ezoterikus gyakorlatok közti különbségről, valamint a misszió központi üzenetéről, a kegyelem evangéliumáról.

Háromnapos látogatásra érkezett Moszkvába november 10-én Angelo Scola bíboros. Scola hangsúlyozta: minden keresztény hívőnek a szívében kell hordoznia az egység gondolatát. Angelo Scola látogatása első napján az Aranyszájú Szent Jánosról elnevezett ortodox egyetemen rendezett konferencián is tartott előadást.

Mintegy 250 ezer hívő tette tiszteletét Pádúai Szent Antal ereklyéi előtt az angliai körút során, amelyet a nyelvereklye megtalálásának 750. évfordulója alkalmából szerveztek. Többek között Belfast, Glasgow, Aberdeen, Newcastle, Manchester, Liverpool és Chester részesült a megtiszteltetésben, majd Londonban a Westminster székesegyház, legvégül pedig a Szent Péterről nevezett olasz templom, mely az 1860-as években épült az olasz bevándorlók számára.

AZ OLDALT ÖSSZEÁLLÍTOTTA: H. PEZENHÖFER BRIGITTA
A HÍREK FORRÁSA: MAGYAR KURÍR

Advent a családjunkban

Az új egyházi év kezdete, az advent évről évre megváltoztatja családjunk addigi életét. Mi, szülők is, de különösképpen a gyerekek érzik, hogy most valami másképpen van, másképpen lesz. Különös izgalom lesz úrrá mindannyiunkon. Közösen készítjük el az adventi koszorút, hogy az otthonunkba is beköltözzön a várakozás. Az esti imádság alkalmával gyűjtjük meg hétről hétre a gyertyákat. A sötét szoba egyre világosabb lesz, egyre jobban látjuk egymást az imádság során. Külön kis szertartása van ezeknek az estéknek, melyből mindannyian részt vállalunk.

Van adventi naptárunk is, amely azonban nem csokoládéból áll. Minden reggel kihúzzuk az adott napra vonatkozó feladatot. Ez többnyire valami jócselekedetre való felhívás, mely a család minden tagjára vonatkozik. Amikor este összegyűlünk imádságra az adventi koszorú körül, akkor megosztjuk egymással, ki nek hogyan sikerült megvalósítania a napi feladatot. Akinek sikerült, az az adventi naptárban talál valami apróságot, ami lehet egy szem cukor, egy ceruza vagy radír, egy jegyzetfüzet. Akinek nem sikerül, az másnap jobban igyekezhet.

Elkezdődnek a hajnali szentmisék is. Korábban van este a villanyoltás, de korábban is kelünk reggelként. Együtt indulunk a hideg, nyirkos, néha havas reggeleken a templomba azért, hogy lélekben még jobban készüljünk Isten megtestesülésének ünnepére, a karácsonyra. A sötét templomban alig van egy kis fény, de ez a fény hétről hétre egyre erősebb, minél több gyertyát gyújtunk meg az adventi koszorún.

Számomra nagyon sokat jelent, hogy advent közepe-vége felé a gyerekekkel együtt keressük fel lelki atyánkat és végezzük el a karácsonyi szentgyónásunkat.

A lelki készülődésen túl azért az otthonunkat is készítjük karácsony ünnepére. Takarítunk, adventi díszeket készítünk az ablakra, ajtóra. A lakást betölti a mézeskalács illata, mely jelzi, hogy egyre közelebb van az ünnep, amire várunk.

Végül elérkezik a várva várt nap. Délután együtt nézzük meg a pásztorjátékot, ahol az iskolás gyerekek adják elő Jézus születésének történetét. Ezután átsétálunk a Jézus Szíve templomba, ahol együtt imádkozunk a már kivilágított betlehem előtt. Hazatérve pedig megkezdődik az ünneplés.

Adventi gyertyagyújtás a családjunkban

A zöldellő fényű koszorú: egy darabnyi élet. Advent négy vasárnapján este, mikor a koszorú körül összegyűl a család, minden fényt eloltunk, hogy minden vasárnap eggyel több gyertya fénye világítsa. Az imádságot az édesapa vezeti, az elmélkedést az édesanya vagy valamelyik nagyobb gyermek olvassa fel hangosan.

I. Vasárnap

Apa: Az Atya, a Fiú és a Szentlélek nevében (keresztvetés)

Ének: Harmatozzatok...

Elmélkedés: Az első gyertya fénye jelenti azt a szerény reménysugarat, amely több évszázadon át az ószövetség sötétségében pislákol. „Ujjongj, örvendj Sion leánya, Jeruzsálem és népem, mert íme, én majd eljövök és benned lakom, úgymond az Úr” (Zak 2,10). Magunkon tapasztaljuk, hogy milyen rokkant az ember Isten nélkül. Sokan még ma is minden örömet csak a földön keresik. Ebben a sikertelen próbálkozásban, kilátástalanságban úgy világít Isten ígéretének reménysugara, ahogy ez a kis gyertya világít a sötétségben. Egyetlen

vigaszunk, eligazítónk az elhagyatottságunkban: Krisztus. Köszönjük, Jézus, hogy eljöttél, te vagy a mi reményünk és hitünk világa. Isten a Fiát, Krisztus a szívét adta az embereknek ajándékba. Mit adunk mi embertársainknak és neked, Istenünk? Add, Urunk, hogy tudjunk nagylelkűek lenni, amint te is nagylelkű vagy velünk szemben.

Az **édesapa** vagy valamelyik **nagyobb gyermek** a következő imát mondja el: Ó szent Napkelet, az örök fénynek ragyogása, az igazság napja, jöjj el, világosítsd meg azokat, akik a homályban és a halál árnyékában ülnek.

Apa: Most imádkozunk a bűnösök megtéréséért: Mi Atyánk... Üdvözlégy...

Befejezés: Ébredj, ember, mély álmodból... vagy más ismert adventi ének.

II. Vasárnap

Apa: Az Atya, a Fiú és a Szentlélek nevében (keresztvetés)

Ének: Harmatozzatok...

Elmélkedés: Ma már két gyertyát gyújtunk meg az adventi koszorún. Az egyik fény Jézus Krisztus. Ezzel az egyik advent, az Ószövetség várakozása lezárult. Várjuk Krisztus második eljövételét. Krisztus itt élt közöttünk, de újra

eljön. Amíg várjuk második eljövetelét, itt hagyta nekünk testét és véré, hogy rejtetten most is köztünk lehessen.

Együttműködtünk-e a tőle kapott kegyelmekkel? Súlyos kérdés. Boldog, akit készen talál, amikor megérkezik. Ne legyünk ábrándozók, ne legyünk csodavárók. Életünkben jelen van a rossz és a jó is. Nekünk Jézus szeretetével és kegyelmével küzdenünk kell a kísértésekkel és a hamis dolgokkal szemben, hogy hűségeseink legyünk Krisztus Urunkhoz.

Ima: Ó, népek Királya és vágya és szegletköve, ki az ellentéteket összegeztetted, jöjj el és üdvözítsd az embert, akit a földből alkottál.

Apa: Imádkozunk a bűnösök megtéréséért: Mi Atyánk... Üdvözlégy...

Befejezés: egy adventi ének

III. Vasárnap

Apa: Az Atya, a Fiú és a Szentlélek nevében (keresztvetés)

Ének: Harmatozzatok...

Elmélkedés: Advent harmadik vasárnapján meggyújtjuk a harmadik gyertyát is. Ha egy kicsit messzebb nézünk saját családi otthonunktól, bizony elhanya-

golt gyermekeket, dacos, egymást marosó, feldúlt családokat is láthatunk. Valamennyien gyengék vagyunk, de erősek lehetnénk imáink, szenvedésünk és munkánk felajánlásával, hogy mindannyiunk lelkében jöjjön el Jézus, az élő Isten bölcsessége és világossága. Feladatunk, hogy tanúi legyünk Isten szeretetének: jó szóval, jó példával, jó neveléssel, a rászorultak testi-lelki segítségével, a szomorkodók vigasztalásával. Nagy bizalom és kitüntetés, ha mi is segíthetünk. Igyekezzünk valóra váltani Szent Pál apostol ajánlását: „*Örüljete, testvérek az Úrban mindig, újra mondom, örüljete. Ismerje meg mindenki szelídségeket: az Úr közel van. Ne legyetek semmi- ben sem aggodalmaskodók, hanem mindenben terjesszétek kéréseiteket Isten elé*” (Fil 4,1-6).

Ima: Bölcsesség, ki a magasságbeli ajkáról jöttél, ki kezdettől végig mindene- ket elérsz, ki erősen és szelíden mindenkit kormányzol, jöjj el és taníts meg az okosság törvényére.

Apa: Imádkozunk a bűnösök megtéréséért: Mi Atyánk... Üdvözlégy...

Befejezés: egy adventi ének

IV. Vasárnap

Apa: Az Atya, a Fiú és a Szentlélek nevében (keresztvetés)

Ének: Harmatozzatok...

Elmélkedés: Ma este meggyújtjuk a negyedik gyertyát is. Így várjuk Jézus Krisztust. Boldog érzés az, hogy Isten hozzánk hasonló ember lett. De nem lehet tiszta a mi karácsonyi örömünk, ha nem Istenünk jósága és emberszerete lakik a szívünkben. Krisztus világossága világítson be a lelkünkbe: nincs-e ott a bűn, a hitetlenség, a kevélység, a nagyravágyás sötétsége?

Ima: Harmatozzatok egek a magasból, és a felhők küldjék az igazat: nyílják meg a föld és teremje a Szabadítót.

Apa: Könyörögjünk! Isten, ki megváltásunk évenkénti várásával megörvendtetsz, add meg kérünk, hogy egyszülöttedet és megváltónkat, mint jövendő bírót is szemlélhessük. Aki él és uralkodik mindörökkön örökké. Ámen.

Apa: Imádkozunk a bűnösök megtéréséért: Mi Atyánk... Üdvözlégy...

Befejezés: egy adventi (esetleg már karácsonyi) ének

[Pászner Gábor]

Templommegáldás Pinkamindszenten

▲ Püspök atya november 1-jén megáldotta a pályázati támogatásból és adományokból felújított templomot. A szentbeszéd a szentekről és a szentté válásról szólt, amely nemcsak a jövőnket, hanem a jelent is érinti. **[Kovács Richárd]**

▼ Fülöp kurzust tartottunk Szombathelyről elszármazott egyetemistáknak november 8-tól 10-ig. Közel 30-an vettek részt a lelki gyakorlaton, melynek célja az volt, hogy a fiataloknak az új közegben is tudjunk irányt mutatni. **[Tömő János]**

Szombathelyiek a fővárosban

Szent Márton ünnepe Kőszegen

▲ A kőszegi Árpád-házi Szent Margit iskola diákjai interaktív színházzal, totóval, játékokkal, mézeskalács libákkal, lampionos felvonulással és szentmisével emlékeztek meg az egyházmegye védőszentjéről. **[Tóth Krisztina Veronika]**

▼ A Brenner iskola diákjai zenés misztériumjátékkal eleve-nítették fel Szent Márton életútjának kiemelkedő eseményeit, melyek ma is időszerűek, hiszen minden ember megtalálhatja benne önmaga számára a követendő példát. **[Tangl Lászlóné]**

Diákok misztériumjátéka

A Püspöki Palotában is jártak

A Savaria Múzeum mintegy 30 munkatársa látogatott el az egyházmegyei könyvtárba, a Sala Terrenába és a Palotába november 4-én. A látogatókat H. Simon Katalin kalauzolta az intézményekben. [Kiss Gábor]

Szent Márton Zarándokiroda

Megkezdte működését a Szent Márton Zarándokiroda Szombathelyen. Püspök atya november 8-án áldotta meg az intézményt, amely Maurer Péter vezetése mellett a Martineumban kapott helyet. [Gaspari Gábor]

Borszentelés Vaskeresztesen

A Weinbauverein Winten, valamint a Vaskeresztes és Környéke Hegyközség szervezésében november 9-én borszentelési ünnepséget tartottak. Szentbeszédet mondott Karl Schrögl eberaui plébános. [Várhelyi Tamás]

Keresztelőkút-megáldás Zalaegerszegen

November 10-én került sor a már korábban elkészült keresztelőkút felállítására és megáldására a zalaegerszegi Szűz Mária Szeplőtelen Szíve templomban. A keresztelőkút a tabernákulum mellett a legfontosabb berendezési tárgya minden templomnak, hiszen ez az a hely, ahol a közösség tagjai újjászületnek az isteni életre, amikor a keresztség szentségében Isten megajándékozza őket megszentelő kegyelmével. A keresztelőkút még korábban, Stróber László esperesplébános irányításával készült el.

Az áldás liturgiája a szentbeszédet követte. Az áldó formula felidézte a keresztség előképeit, s a szentségnek a keresztény ember életében betöltött szerepét. A liturgikus közösség tagjai megújították keresztségű fogadásukat, visszaemlékezve arra az ígéretre, amelyet megkeresztelésükkor szüleik és keresztszüleik tettek. Végül az ünneplő közösség tagjai is részesülhettek az új kút első vizéből, s megjelölhették magukat a megszentelt vízzel és a kereszt jelével.

[Kovács Béla]

Programajánló

december 21. (szombat) 24 órás szentségimádás (Szombathely, Annuciáta nővérek kápolnája) • **december 28 – január 1. (szombat-szerda)** Taizéi Ifjúsági Találkozó (Strasbourg) • **december 29. (vasárnap)** 18 óra Mindszenty engesztelő imnap (Csehimindszent, Mindenszentek-templom)

Kondákor Gyula atyára emlékeztek

Megemlékező gyászmisét mutatott be Németh Csaba atya november 9-én Lentiben az idén örök hazába távozott Kondákor Gyula atyáért. Sokan sok mindent köszönhetünk neki, hiszen a felséges Isten hűséges szolgálatával nap mint nap hirdette számunkra: „...ez az én testem, mely értetek adatik...”

Hivatása hasonló volt a búzaszemhez, mely „ha nem hull a földbe, és nem hal el, egymaga marad, de ha elhal, sok termést hoz” (Jn 12, 23-26). Most a mi feladatunk, hogy ezt a bőséges termést meghozzuk. Életünk folyamán sok-sok embertől kapunk olyan ajándékokat, amelyek múltó örömet nyújthatnak, viszont csak kevesen vannak, akik igazi értéket tudnak közvetíteni felénk. Ezt Csaba atya a német költő, Rilke történetével szemléltette, aki a koldusasszonynak juttatott rózsabimbóval valami olyasmit adott, amit nem a kezének, hanem a szívének szánt. Mi is ilyen szívhez szóló „rózsabimbókat” kaptunk Gyula atyától, melyeket a vele való találkozásaink után

mindig magunkkal vihettünk. Nevelgessünk ezekből a bimbókból értékes virágokat, melyekről majd újabb ágakat törhetünk le és nyújthatunk át mi is embertársainknak.

Csaba atya megosztotta velünk néhány Gyula atyával kapcsolatos személyes élményét. Felidézte a tavalyi karácsonyt, amikor a feldíszített karácsonyfát körülállva édesanyáikkal közösen elénekelték az ünnepi énekeket, majd együtt mutatták be az éjféλι szentmisét a zsúfolásig megtelt templomban. Megemlékezett Gyula atya mosolyáról, mely még súlyos betegsége idején is oly sokszor nyújtott a hozzá fordulóknak vigasztalást, bátorítást és örömet az élet megpróbáltatásaiban. Ennek a mosolynak az emlékét is őriznünk kell lelkünkben.

A gyászmisét követően végzett könyörgéseinkben a húsvéti gyertya fényénél kértük, hogy a Jóisten adja meg az örök élet kegyelmét szeretett plébánosunknak a földi életében híveierért végzett áldozatos munkájáért.

[Dr. Kovács Mónika]

Helytállni egy másik világban is

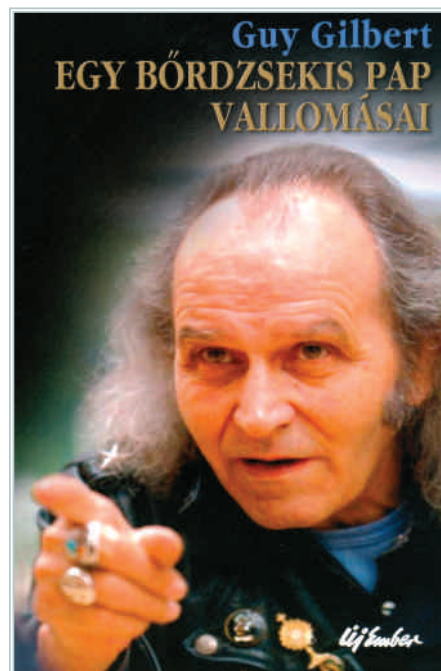
Önéletrajzi könyvet vesz kézbe az olvasó. Guy Gilbert 1935-ben született, francia katolikus pap. A könyv vagány címe és borítóképe – amelyen maga a szerző látható – előrevetíti az írás stílusát is. A szerző hátrányos helyzetű fiatalokkal foglalkozik immár évtizedek óta. Célja, hogy szebb jövőbe vetett hitet plántáljon az utcai suhancokba, és egy emberibb világ felé vezesse őket.

Gilbert atya a társadalom perifériájára szorult, Párizs külvárosában lakó és segítségre szoruló emberek között dolgozik nap mint nap. Stílusa, életritmusa és temperamentuma is ezekhez a feltételekhez igazodott. Nehéz feladat az övé, mégis vállalta, de vajon milyen indíttatásból? Erről a következőket írja: „Az a békéért harcoló és nevelő pap, akivé váltam, a háborúban formálódott. A vállvetve folytatott harc megtanított, hogy az emberi jogok védelmének zászlaját sosem szabad levonni. Ebből nem engedek.” Gilbert Algériában végzett katonai szolgálatot, rengeteg erőszakot és halálesetet látott ezekben az években, végül 1960-ban leszerelt.

Hosszú útkeresés után végül papként Párizsba került négy olyan lelkipásztor mellé, akik a külvárost járták. A város peremén farkastörvények uralkodtak, amelyeket először ki kellett is-

merni, majd az elfogadás végett látszólag – külsőleg is – beleolvadni abba a környezetbe. Guy Gilbertnek emiatt két „harci” öltözete volt. Az egyik a miseruhája, a másik pedig a bördzsekije. Védenceihez hasonult abban is, hogy megnövesztette a haját, átvette szöfordulataikat és gyakran motorozott. Ám önmagában sem a szóhasználat, sem az öltözet, a külsőségek utánzása nem volt elegendő ahhoz, hogy elnyerje a tinédzserek tiszteletét. „Szeretnem kellett őket, és nem akárhogyan. Velük élni olyan, mintha sportolnál. Maratoni kitartás kell hozzá, és főleg az íratlan szabályok ismerete... A reverendától a papi civilig, a civil ruhától a csavargópáncélig könnyörtelen, de szép időket éltem át. Egyik időszakot sem tagadom meg. Számomra két időszak közötti valamennyi átmenet jel volt, felszólítás a változásra. Ma két harci viseletem van: a miseruhám és a bördzsekim.”

Guy Gilbert állítja, egy-egy elkövetett bűn mögött mindig egy elrontott élet áll. Az embertársunkkal való megfelelő kapcsolat kialakítása talán bepillantást enged az illető életútjába, s akkor „nagyon erős kötelék alakulhat ki köztünk. Az a feladatunk, hogy mellette állva megtaláljuk a remény útját. Az a ragyogó diadal, ha megőrizzük, ami emberi... Országunk az emberi kapcsolatok drámai hiányától szenved. Ez korunk egyik

főbűne. Ha egy nap megértjük, hogy minden emberi lény egy fény sugar, akkor leomlanak a korlátok.”

Gilbert atya a következőképpen elmélkedik a papságról: „a pap alapvetően a láthatatlanság embere. Isten szolgálóként cipeljük magunkban az Urat papságunk karizmája által. A láthatatlanságról teszünk tanúságot. Ezen sokkal gyakrabban el kellene gondolkodnunk. Emberek vagyunk, de különös módon Krisztust hordozzuk, hogy másokat is részesítsünk belőle. Ez cölibátusunk rejtett misztériuma. Ha a közösség javán munkálkodunk, a hívek barátsága megadhatja a szolgálatunkhoz szükséges energiát és örömet.”

Guy Gilbert szókimondó önéletrajza valós történeteket, situációkat, konfliktusokkal terhelt beszélgetéseket soroztat fel és nehéz sorsokkal, félresiklott életutakkal ismerteti meg az olvasót. Mégis felemelő olvasmányt vesz kezébe, aki kinyitja a könyvet, hiszen a felelősségvállalás, a küzdelem és az istenszeretet hatja át az atya gondolatait, cselekedeteit.

Kalandozások a regék és mondák világában

A legszebb magyar történelmi elbeszéléseket sorakoztatja fel Kindelmann Győző a „Rákóczi harangja, Hunyadi kardja” című könyvében. A magyar nép mondakincse elevenedik meg a könyv lapjain. Olyan történetek, amelyek sokáig csak szájhagyomány útján terjedtek, majd legnevesebb íróink – Jókai, Mikszáth, Móra, Krúdy és Benedek Elek – papírra vetették őket, megőrizve e kincset az utókornak is. A honfoglalástól egészen az 1848–49-es szabadságharcig kísérhetjük figyelemmel őseink csatározásait, hősiek küzdelmeit, s a könyv illusztrációi segítségével egyes korok harci felszereléseit is tanulmányozhatják a gyerekek. Várak, lovasok, gyalogos vitézek, címerek, zászlók, fegyverek és harci viseletek kötik le a könyvet lapozgatók figyelmét.

Megismerkedhetnek Nimróddal, Hunorral és Magyarral, a honalapító Árpáddal s a vele együtt harcoló ősmagyar lovas íjászokkal (megnézhetik fegyvereiket, viseletüket). Kiderül, mi a vérszerződés, kik kötötték, és mi lett a magyarok sorsa Árpád halála után. A könyv lapjain megelevenednek az ősi magyar kultúra elemei. Az olvasók megismerkedhetnek Botond vitézzel, aki „köpcös, tagbaszakadt ember, a legki-

sebb vitéz a magyarok között” mégis pusztá kézzel győzi le a görög ellenfelét. Vajon hallottak-e már a gyerekek a bujdosó hercegről? Róla Benedek Elek a következőket írja: „Szent Istvánnak, a magyarok első királyának volt az öccse a bujdosó herceg, Béla, s ámbátor a király kedvelte a vitéz herceget, mégsem volt maradása a magyar hazában...” Vajon mi történt vele?

A könyvet lapozgatva olvashatunk az egerek mezejéről, láthatjuk a Csicsóvárat, a mongol lovasokat, a nagy magyar nemzetségek zászlóit és címereit, együtt harcolhatunk a janicsárok ellen, megcsodálhatjuk a török könnyűlovasok felszerelését, küzdhetünk a szabadságért Rákóczi oldalán, és megismerkedhetünk a márciusi ifjakkal is. A címnél időzve Móra Ferenc segítségével rögtön kiderítjük, mit lehet tudni Hunyadi kardjáról.

„A gyulafehérvári nagytemplom homályos boltozata alatt régi idők óta mutogatnak egy nagy márványkő koporsót. Oldalaiba törököket kergető magyar vitézek vannak vésvé, tetején páncélos, sisakos dalia kőből kifaragva. A koporsó rég elfeketedett, márványa összeviszsa repedezett, a szobornak keze-lába törve, mégis térdet kell ezek előtt a törött, kopott kődarabok előtt hajtani minden magyar embernek.

Mert ez a koporsó Hunyadi János koporsója, ez a kőből faragott levante Hunyadi János képmása, a törökverő hőse, Mátyás király apjája.

Valamikor több volt ezen a síremléken a drágakő, mint a márvány, de biz' az mind elkallódott a régi, zavaros világban. Amit a török meghagyott, elvitte a tatár, amit a tatár otthelyezett, elhordta a német. Levakarták még a kacskaringósra faragott, nagy, furcsa betűk aranyozását is. Nem maradt ott egyéb egy hosszú, kétélű acélpengénél, amely a szobor lábához volt támasztva.

Az nem kellett senkinek, mert nem volt rajta semmi ékesség. Meg nehéz is volt, hogy két kézzel alig lehetett megemelni. Az volt Hunyadi kardja. Egyszer aztán ennek is akadt gazdája. Valami gyülelevész csapat fosztogatta ki a várost. A vezérük valami Privoda kapitány volt. Ez a Privoda volt az, aki fölkapta a halott hősnék annyi csatában diadalmas fegyverét.

– Minek lesz az neked, Privoda? – incselkedtek vele a cimborái. – Elhúzza azt a káposztatorzsából faragott kardodat.

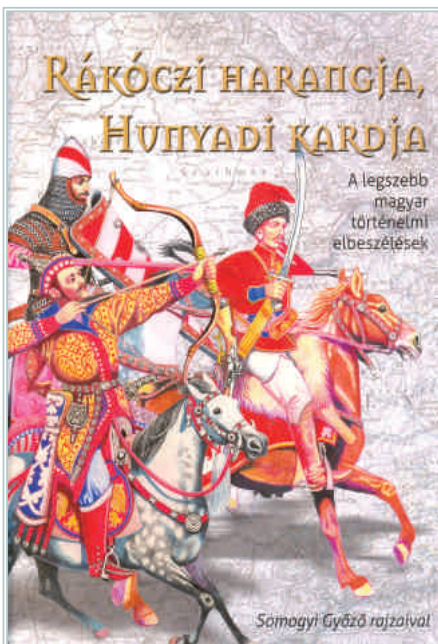
– Ne tanítsátok ti Privodát – vigyorgott a kapitány –, megér ez nekem egy szakajtó aranyat. Annyit bizonyára nem sajnál érte Kamuti Ferenc uram.

Kamuti Ferenc volt akkor Magyarországon legerősebb embere. Derék, jó vitéz, becsületes magyar, Esztergom város kapitánya. Neki szánta a kardot Privoda, el is vitte hozzá.

– Vitéz nagyuram, elhoztam neked Gyulafehérvárról Hunyadi kardját. Nem illet az mást most nagy Magyarországon, egyedül csak téged. Tudom, nem sokallsz érte száz aranyat meg egy csótáros paripát meg a hozzá való ékes vitézi gúnyát...”

S ha már a törökverő Hunyadi János szóba került, nem feledkezhetünk meg fiáról, a nagy uralkodóról, akihez talán a legtöbb legenda és mese kötődik, Mátyás királyról sem. Pósa bácsi öt tanító meséje – Mátyás király, Venetur lencséje, Köszöntet a török császár, A furfangos csizmadia, Hollós Mátyás – rímekbe szedve elevenítik fel az igazságként emlegetett uralkodó erényeit és kalandos történeteit. A kiadványt nagy felületű, színes képek díszítik, így az olvasni még nem tudó gyerekek is érdeklődéssel lapozgathatják.

Kiadó: Szent István Társulat • Kiadás éve: 2010 • Oldalszám: 200 • Ára: 3200 Ft

Kétarcú ünnepvárás

Kiktől is hallhatnánk legszebben az ünnepről, mint legnevesebb teológusainktól, lelkipásztorainktól, íróinktól és költőinktől. December 1-jén meggyújtottuk az adventi koszorú első gyertyáját. **„Kétezer esztendő hajol össze ilyenkor: megelevenedik az, ami akkor Betlehemben történt, de életre kel két évezred áhítata is, amely a valós történetet tovább írta, színezte”** – írja könyve előszavában Lukács László.

Még az ünnepre való készülődés – rohanás – megkezdése előtt érdemes időt szakítani arra, hogy átgondoljuk a következőket: hogyan szeretném tölteni ezt a négy hetet? Hogy tudom méltó módon megélni a várakozást? Fontos-e számomra a lelki töltkezés vagy csak a decemberi kirakatszillogást és ajándékvásárlást várom?

A hajnali roraték mellett este is szakíthatunk időt lelki töltkezésre. Vajon mások hogyan élik meg az ünnepvárás? Erre keresik a választ a „Karácsony fényei” című könyv válogatott versei, elbeszélései, személyes vallomásai és olvasmányos teológiai elmélkedései.

Pilinszky János „Hitünk titkairól” című írásában megerősíti az olvasót abban, hogy a várakozás nem kisebb öröm, mint maga az ünnep, s kifejti, hogy a helyesen, mélységes türelemmel várakozó ember épp a várakozás legnehezebb pontján lép túl, a monotonitáson.

„Ádvent: a várakozás megszentelése. Rokona annak a gyönyörű gondolatnak, hogy »meg kell tanulnunk vágyakozni az után, ami a miénk«.

Gyermekkorunkban éltünk így. Vagyakoztunk arra – ami biztosan megjött. Télen: az első hóesésre. És várakozásunk ettől semmivel sem volt kisebb, erőtlenebb. Ellenkezőleg: nincs nagyobb

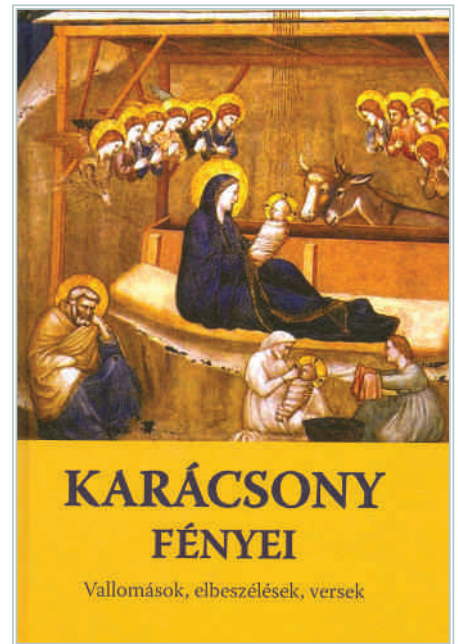
kaland, mint hazaérkezni, hazatalálni – beteljesíteni és fölfedezni azt, ami a miénk. És nincs gyengébb és „jogosabb” birtoklás se, mint szeretnünk azt, akit szeretünk és aki szeret minket. Csak a szeretetben, csak az ismerősben szülehet valódi »meglepetés«, lehetséges végeérhetetlenül várakoznunk és megérkezünk, szakadatlanul utazunk és szakadatlanul hazatalálunk.

Minden egyéb kaland, minden egyéb megismerés és minden egyéb várakozás véges és kérdéses. Így értem azt, hogy a karácsony a szeretet, és ádvent a várakozás megszentelése.

Az a gyerek, aki az első hóesésre vár – jól várakozik, s már várakozása is felér egy hosszú-hosszú hóeséssel. Az, aki hazakészül, már készülődésében otthon van. Az, aki szeretni tudja azt, ami az övé – szabad, és mentes a birtoklás minden görcsétől, kielégíthetetlen éhétől-szomjától. Aki pedig jól várakozik, az időből épp azt váltja meg, ami a leggépiesebb és legelviselhetlenebb: a hetek, órák percek kattogó, szenttelen vonulását. Aki valóban tud várni, abban megszületik az a mélységes türelem, amely szépségében és jelentésében semmivel se kevesebb annál, amire vár.”

Advent kapcsán sokan elmélkednek az idő és az öröklét kapcsolatáról. Borbély Szilárd vallja, hogy a betlehemi istálló fölött ragyogó csillag a látás és a világosság jelképe. A csillag azt jelzi, hogy épp a földön történik valami, ennek kezdete azonban az égben volt és ott is lesz vége. „A kozmikus mindenség örökkévalóságát megtöri a csillag fénye, amely jelzi az élet pillanatát, amely az időben tovahaladó és megállíthatatlan, kezdettel és véggel bíró élet maga. Mert a legnagyobb csoda az élet.”

Jelenits István arról elmélkedik, hogy

hétköznapijainkat a pillanat határozza meg, így amikor másnap felébredünk, szinte már nem is emlékezünk a tegnapi örömeire, gondjaira. Az ünnep állandóságot hoz a múlt időbe. „Emlékeket őriz és idéz, a karácsony például egész életünk emlékeit, akár csak azzal is, hogy elővéteti velünk a régi karácsonyfadíszeket, megzendíti azokat az énekeket, amelyeket gyerekkorunkban anyánktól, apánktól hallottunk... Hétköznapi munkánk is bekapcsol minket ez emberiség nagy közösségébe. Csak hogy erre épp munka közben nemigen gondolunk. Az ünnep viszont bátorít arra, hogy eszünkkel, szívünkkel bejárjuk azokat a messze ágazó kapcsolatokat, amelyek a többi emberrel összefűznek. A karácsonyi ajándékok, az ünnepi asztal gazdagsága nemcsak a test öröme, hanem a léleké is...”

S ha már jócskán benne vagyunk adventben és mindössze néhány nap van karácsonyig, fellapozhatjuk a kötetben található karácsonyi verseket is, amelyekkel legnagyobb költőink – Babits Mihály, Juhász Gyula, József Attila, Sík Sándor, Pilinszky János és mások – ajándékoztak meg bennünket.

Családi filmtár

A titkos kert

Amikor az Indiában nevelkedő Mary Lennox szülei meghalnak, az árván maradt, elkényeztetett kislány édesanyja testvérének angliai birtokára kerül, a férfi azonban nem törődik vele. Ahogy Mary elkezd felfedezni a helyet, megtudja, hogy bácsikája bezárta valamiért az egyik kertet, a kulcsát pedig elrejtette. A kislány ekkor elhatározza, hogy megkeresi a titkos kertet, ám a rejtélyek tovább szaporodnak, amikor különös, a kastély másik szárnyából érkező sírásra lesz figyelmes, s úgy tűnik, senki sem szeretné, ha kiderítené, mi a hang gyarázata.

Kiadó: Etalon Kiadó ♦ Gyártási év: 1975
♦ Ára: 2990 Ft

♦ ♦ ♦

A kis hercegnő

A padlásszoba kis hercegnője címen is ismert történet Saráról szól, aki katonatiszt édesapja háborúba vonulása után egy előkelő leányintézetbe kerül. Miután a férfi váratlanul meghal, gyermeke az addigi fényűző jómódból cseleedsorba jut, ahol viszontagságok hosszú sorát éli át. A megpróbáltatásokkal telj időszak során komoly leckét kap az élet legfontosabb dolgaiból, és megtanulja, miként érezzen együtt a szenvedőkkel. A történet váratlan események sorával és egy nagy fordulattal zárul.

Kiadó: Etalon Kiadó ♦ Gyártási év: 1987
♦ Ára: 2990 Ft

A Mennyszágot választom I-II.

A film az egyik legnépszerűbb szent, a Legyetek jók, ha tudtokból is ismert Néri Szent Fülöp életéről szól. A főhős Szent Ignáchoz indul az engedélyét kérni ahhoz, hogy Indiába mehessen misszionáriusként. Róma felé tartva azonban, látva a sok kallódó, csellengő, szegény gyermeket úgy dönt, hogy életét az ő sorsuk jobbá tételének szenteli. Az alkotás filmszínházi vetítéseinek során sokan éltek át mély és felemelő élményt. A duplalemezes, teljes változat a korábbi mozifilmből kimaradt jeleneteket is tartalmazza.

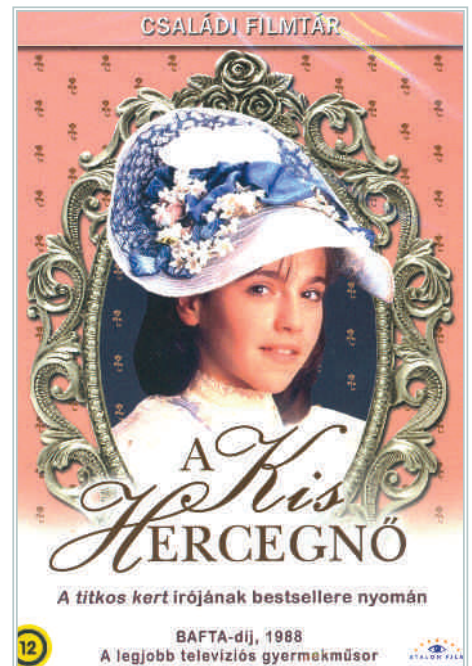
Kiadó: Etalon Kiadó ♦ Gyártási év: 2010
♦ Ára: 2990 Ft

♦ ♦ ♦

A sziget

Anatolij fiatal katonaként nehéz választásra kényszerül, amikor a náci fogóságába esik: saját élete megmentése érdekében meg kell ölnie parancsnokát. E szörnyű tett után ortodox szerzetesek mentik meg és adnak neki otthont, Anatolijból pedig szerzetes lesz. A férfi még harminc évvel a szörnyű események után sem képes szabadulni a bűntudattól, pedig közben, különleges képességének hála, híres gyógyító, sokak számára valóságos szent lesz. Egy nap aztán váratlan vendég érkezik a szigetre, ahol Anatolij él...

Kiadó: Etalon Kiadó ♦ Gyártási év: 2006
♦ Ára: 2490 Ft

www.martinuskiado.hu
Martinus
Könyv- és Folyóirat Kiadó

Martinus Könyv- és Folyóirat Kiadó

9700 Szombathely, Berzsényi Dániel tér 3.

Telefon: 94/513-191 • Fax: 94/318-538

E-mail: info@martinuskiado.hu

Webáruház: www.martinuskiado.hu

A Szombathelyi Egyházmegye könyvkiadója

Martinus
könyvesbolt

Krisztus keresztje, a remény és az erő forrása

Magyar roma zarándokokat fogadott általános kihallgatásán Ferenc pápa. Közel kétszáz magyarországi roma zarándok indult hosszadalmas, de páratlan lelki élményt kínáló utazásra november első vasárnapján. Pár nappal később Rómában a Szentatya audiencián fogadta a küldöttség tagjait, majd apostoli áldásban részesítette őket, a romák pedig énekel és ajándékkal kedveskedtek Ferenc pápának.

A magyarországi cigánysággal kapcsolatban az az általános vélekedés, hogy a közösség erősen ragaszkodik hagyományaihoz, s ezzel együtt katolikus vallásához. A valóság azonban árnyaltabb: míg korábban a vallásgyakorlás kétségkívül a romák többségének mindennapjaihoz tartozott, manapság jóval kevesebben vesznek részt aktívan az Egyház életében. Szükség van tehát a hitbeli megerősödéssel, a keresztény értékek és tradíciók intenzívebb megélésére. Éppen ezt a szándékot fejezte ki beszédében Székely János püspök, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia roma pasztorációs bizottságának elnöke azon a november 3-ai szentmisén, amelyet a római zarándoklat nyitányként celebrált a budapesti Szent István-bazilikában.

– Azért megyünk Rómába, hogy megerősítsük hűségünket Krisztus és az ő Egyháza iránt. Engedjük be a szeretetet életünkbe: ebben segítsen minket a látogatásunk Ferenc pápánál és az imádságunk Péter apostol sírjánál – hangsúlyozta Székely püspök, majd a szentmisét követően ő is csatlakozott a buszokkal Rómába induló hívekhez, hogy azután négy napon át – Orosz Atanáz és Keresztes Szilárd görög katolikus püspökökkel közösen – lelki vezetője legyen a zarándoklatnak.

Sokak munkája és jó szándéka kellett ahhoz, hogy a magyarországi cigányság képviselőinek (köztük a Szombat-helyi Egyházmegyében élő híveknek) római zarándoklata megvalósulhasson. A fővédnökséget Balog Zoltán, az emberi erőforrások minisztere és Székely János püspök vállalta, az utazás ötletgazdája és szervezője Kövesi Csaba zalaövi vállalkozó volt, az apropó pedig egy jeles évforduló. Éppen 10 évvel ezelőtt látogattak el ugyanis a hazai romák hasonló létszámban II. János Pál pápa-

hoz, aki általános kihallgatáson fogadta a delegációt, majd megáldotta a zarándokok által készítettetett feszületet. Később e keresztnek kápolnát emeltek a romák hagyományos zarándokhelyén, a Komárom-Esztergom megyei Csatkán. Most, egy évtized elteltével más kegytárgyak mellett ugyanezt a nagy becsben tartott keresztet vitték el a Szentatyához a zarándokok, egyszersmind kifejezték reményüket, hogy 2016-os magyarországi látogatásakor Ferenc pápa a hívő romák közösségével is találkozik majd.

A vatikáni Szent Péter téren, gyönyörű napsütéses időben, zarándokok tízezreinek társaságában megrendezett pápai kihallgatás óriási élmény volt a jelenlévőknek. Ferenc pápa magyarul az „Isten éltesse!” köszöntéssel üdvözölte a cigány zarándokokat, olaszul pedig a következő gondolatokat osztotta meg velük: „Szeretettel köszöntöm a magyar cigányok nemzeti zarándoklatának résztvevőit. Elhoztátok magatokkal azt a keresztet, amelyet tíz évvel ezelőtt ugyanezen a téren Boldog II. János Pál áldott meg. Krisztus keresztje, amely a szeretet, a könyörület és a kiengesztelődés hatékony jele, legyen a remény és az erő forrása számotokra, hogy népetek körében apostolkodhassatok. Szívből adom kedves mindannyiótokra apostoli áldásomat.”

Ferenc pápa ezt megelőzően katekizist intézett a világ minden tájáról Rómába érkezett zarándokokhoz. A magyar nyelvre is lefordított beszédben (amelyet Somorjai Ádám OSB tolmácsolott) a lelki javak, a szentségek, a karizmák, a szeretet és a testvéri szolidaritás jelentőségét hangsúlyozta. A Szentatya emellett elimádkozta az Ave Mariát egy beteg kislány gyógyulásáért, az audiencia végén (akárcsak a kezdetén) pedig körbejárt a zarándokok között, közvetlen stílusban, nagy szeretettel

köszöntve őket. Áldást adott mozgásérülte emberekre éppúgy, mint gyermekekre és frigyre lépő párokra. Látható örömmel fogadta, amikor a Magyarországról érkezett zarándokok énekeltek (a cigány himnusz néhány sorával) viszonozták köszöntő szavait.

A zarándokok a Rómában töltött napok alatt több különleges szakrális helyszínt is felkerestek. Imádkoztak a Szent Péter-bazilikában, elénekeltek a magyar Himnuszt a Lateráni Keresztelő Szent János-főszékesegyházban, ahol a Szent Korona felajánlásának emléktáblája található, a Jeruzsálemi Szent Kereszt-templomban (a legfontosabb kereszt-erekllye helyszínén) pedig szentmisén vettek részt. A hívek egyike, Lakatos Gyula így foglalta össze tapasztalatait:

– Nagy megtiszteltetés volt számomra, hogy eljöhettek a zarándoklatra. Élményekkel gazdagon térek haza, hogy a pápai áldást elvigyem a családomnak és a barátainknak, mind a cigányoknak, mind a magyar ismerősöknek. Azt kívánom, hogy a boldogulásuk az isteni szándék szerint alakuljon. [Horváth Attila]

Karácsony estéjén

Úgy tűnik, az irodalomtörténeteknek nincs könnyű dolguk, ha Tompa Mihályt kell elhelyezniük az irodalmi kánonban. Saját korában Petőfi és Arany mellé helyezték, a népnemzetinek nevezett irány triászának egyik tagja volt. A két nagy költőtárs is maguk közé tartozónak érezte, szerette. Arany e sorokkal fejezte be Válasz Petőfinek című verses levelét: „Oh mondd meg nevemmel, ha felkeres Tompa, / Mily igen szeretlek Téged s őt is veled.” Aztán később, visszatekintve hármójuk életművére, Tompa már kevésbé jelentősnek tűnt, talán túlzottan is alulértékelték, háttérbe szorult, leginkább *A madár, fiához* című allegorikus versét idézgették csupán. Pedig érdemes ma is felapoznunk a nehéz gyermekkorú, házitánítóskodás után 29 évesen a papi hivatás mellett döntő poétát, mert találhatunk nem egy szép, magabiztos költőiséggel megírt darabot a versei között. Ilyen figyelemre méltó írása a *Karácsony estéjén* című költeménye.

Tompa Mihály: Karácsony estéjén

Nem hallo-d-e? Kopogtat valaki...
Told hátra, édes anyjok, a reteszt!
Setét van künn, s erősen fú, esik...
Ereszd be a szegény utast, ereszd!
Boldogtalan, kinek ma útja van,
S ott éri a szent est, hol idegen!
Csak erre, erre! bátran egyenest, –
A szó elég jókor lesz ide benn!
– Ah, ifjú s vándor, mint a mi fiúnk!

Isten hozott, oldozd le saruid –
Jól ég a tűz, melengesd fel magad!
Szemközt fogott a csapkodó vihar,
Hajfűrtöd a két orcádhoz tapadt!
Hja szenvedés az utas élte most...

Szél ostora s köd a kísérete,
Ember s hajlék öröm reája, kit
Éhes, vonító vad kísérgete.
– Nem jársz-e künn te is, szegény fiam?

Elébb, elébb! Úgy hátra mért vonulsz?
Tied köztünk az asztalnál a hely,
Szerény tálunk mellett bor és kalács,
Elégül meg, vidulj fel, s ünnepelj!
Vendégünk vagy, s szállást ad e fedél,
S alatta szél – hideg, ne félj, hogy árt!
Megosztjuk, ami jót nyerünk – veled,
Nyújtsd közelebb azt az üres pohárt...
– Hol ünnepelsz te most, jámbor fiúnk?

Aztán beszélj, hadd halljam a szavad.
S hogy ifjú szívédnek mily álma van?
Nagy cél után kellett eredned – a
Széles világnak ily fiatalon!
Élnek-e még szüleid, a kiket
Úgy érdekel szerencséd és bajod?
Hazafelé fordul-e már utad,
Vagy a tieid még messzebb hagyod?
– Miként az a mi kedves, rossz fiúnk!

Mert úgy van az! oly balga a szülő:
Hogy a fiak serdült korára vár.
Akkor kiszállnak... S árván marad
Üres fészkében az anyamadár.
Bár szüntelen fáj, fáj... ilyenkor ont
Az a hiány legkeserűbb könnyűit:
Midőn az édes vagy szent alkalom
Nagyot, kicsinyt a háznál egybegyűjt...
– Mikor térsz meg mi várva várt fiúnk?

Mikor telnek be édes álmaink...?!
Úgy lenne majd végóránk is nyugodt...
De ím éjfél ut – a hívó világ
E nagy s dicső ünnepre eljutott:
Hogy reggel új, szent érzések között
Hallgassuk a váltáság örök szavát:
Hajtsuk fejünket nyugalomra most,
Jer, a vetett ágy vár... jó éjszakát!
– Jó éjszakát, mi szeretett fiúnk!

A költő szobra Miskolcon

Az ajtónál bebocsátásra váró utas képe visszatérő motívum az irodalomban. Az álruhás Zeust és Hermészt csak a két kedves öreg, Philémon és Baukisz fogadja be. Arany János Családi köre juthat leginkább eszünkbe a fenti sorokról, a családfő ott is készséggel hívja be, látja vendégül a „béna harcfít”. Mai világunkban már nehezen elképzelhető ez a nyitottság, bizalom. A karácsonyhoz közeledve a szállást kereső Mária és József alakja idéződik fel bennünk. Maga Jézus is bebocsátást vár itt a földön, a szívünkbe.

Tompa Mihály verse monológ. A házigazda az első versszakban asszonyát szólítja, a vers nagy részében a vándorhoz beszél, a két utolsó strófában általános igazságot próbál megfogalmazni. A költeményt az teszi igazán meghatóvá, hogy minden versszakban van egy sor, melyből kiderül, hogy a vendéglátó apa távol lévő fiát várja haza, a zord téli esten, karácsony előestéjén bolyongó utas sorsában a fiát látja, azért is tudja átélni annak helyzetét, azért is invitálja olyan szívesen. Hitvesével az ő „kedves, rossz” fiát várja haza szüntelen, akárcsak a tékozló fiú apja Jézus híres példabeszédében. [Szauer Ágoston]

MOZAIKSZEMEK A SZOMBATHELYI SZENT MÁRTON-TEMPLOM TÖRTÉNETÉBŐL

A megkésett „karácsonyi ajándék”

Vasdinyey Judit végrendelete

A korunk fogyasztói társadalmára olyannyira jellemző karácsonyi ajándékozón 310 évvel ezelőtt még nem volt divatban. Így aligha fordulhatott meg a két nappal az év vége előtt végakarátát papírra vető Vasdinyey Judit fejében az a gondolat, hogy valójában öt nappal lekészte a szentestét. Történt ugyanis, hogy az élete végét közelíteni érző asszonyság 1703. december 29-én, egy szombati napon végrendeletet tett. Hogy a kor szokásának megfelelően elősegítse lelki üdvösségét, most, élete alkonyán még egyszer, utoljára jótékonykodni akart. Adományát – amelyet nem is aprózott el – a legjobb helyre szánta, oda, ahol az majd a legjobban hasznosul. Így élete munkájának minden gyümölcsét, azaz minden ingó és ingatlan vagyonát a Szombat-

hely melletti szentmártoni domonkos konventre hagyta. Hogy ez a tulajdonösszezszerűen pontosan mennyit tehetett ki, azt nem tudjuk, de biztosan jelentékeny értéknek számított.

Judit asszony ugyanis a Komárom vármegyei neves Vasdinnyeie Vass-családból, egy régi nemesi családból származott, onnan került aztán a vasi tájra. Életéről szinte semmit sem tudunk, de egyben biztosak lehetünk: örömből és bánatból bőven kijutott neki. Amint az a szóban forgó iratból kiderül, az évek alatt asszonyneve háromszor is változott: először Gasztonyi Péterné, aztán Polyáni Menyhétrné, végül pedig Hertelendy Menyhétrné néven ismerték. Két férjét tehát ekkorra már biztosan elvesztette. Egyéb veszteségeiről azonban nincs adatunk.

Vajon felmerült-e halála előtt számára az a kérdés, amellyel az első három evangélium (az ún. szinoptikus evangéliumok) tanúbizonysága szerint a szaduceusok fordultak Jézushoz: „A feltámadáskor vajon kié lesz az asszony?” Ám bizonyára elég volt a túlvilágra készülődő lelkének a Mester válasza: „E világ fiai házasodnak és férjhez mennek. Azok pedig, akik méltók lesznek elnyerni a másik világot és a halálból való föltámadást, nem házasodnak, és férjhez sem mennek, hiszen többé már meg sem halhatnak. Hasonlók lesznek ugyanis az angyalokhoz, és Isten fiai, a feltámadás fiai lesznek.” (Lk 20,34-36)

A többszörös özvegy Vasdinyey Judit a domonkosoknak tett karácsony utáni jótékonykodása révén, bizonyosan közejük készülődőtt.

[Kiss Gábor]

A csend és az imádság

Novembertől több hónapon keresztül tartó sorozat indult Imaiskola címmel. A rovatban a szociális testvérek hívják fel a figyelmet az imádság szerepére, tanítják az olvasót az imádság jelentőségéről, és különböző imaformákat mutatnak be, amelyek segítségével imaéletünk még elmélyültebbé és emelkedettebbé válhat.

Az imádság lényeges feltétele a csend. Ahogy Illés próféta sem a viharban, nem a földrengésben és nem is a tűzvészben hallotta meg Isten szavát, hanem a csendes szellőben, úgy ma is szükségünk van a csendre, hogy meghallhassuk Isten hozzánk intézett szavát, Isten jelenlétében tudjuk vizsgálni életünk eseményeit.

A csend ma valóban „hiánycikk”, és csak nagyon tudatos odafigyeléssel teremthetjük meg a csendes időszakokat a mindennapjainkban. Bizonyára ezért tartotta fontosnak a Szentatya szeptember havi imaszándékban, hogy egy egész hónapon át imádkozzon a világ Egyháza a csend értékének felfedezéséért. *„Imádkozzunk, hogy korunk emberei, akiket gyakran eláraszt a zaj, fedezzék fel újra a csend értékét, és tudjanak hallgatni Isten és a testvérek szavára.”*

A vidéki ember is egyre zajosabb környezetben él. A munkagépek zaja, fűnyíró, motorfűrés, erőgépek berregése természetes velejárója a falusi életnek. Nem egyszer előfordul, hogy a falun élőket sem a fűnyíró hangja zavarja, hanem a kakas kukorékolása vagy a kecskék mekegése.

Nagyon elterjedt, hogy rádióra ébredünk, egész nap körül vesszük magunkat valamilyen háttérzajjal, a lakásban, autóvezetés közben, gyalogos közlekedéskor is gyakran ott van a fülhallgató a fülünkben.

Az igazán lényeges dolgok csendben történnek a környezetünkben is és a lelkünkben is. A Nap, a Hold és az égitesetek néma csendben járják útjukat. A növények némaságban csíráznak, növekednek, hozzák a termést, szolgálják az életet. Ez a csend Isten csendje, amelyben nagy dolgok történnek.

Mi sem véletlenül használjuk nagy, mély tapasztalatainkra a „szavakkal nem lehet elmondani” szófordulatot. Tehát

fontos, hogy legyenek csendes idők a mindennapjainkban. Reggel, ébredés után nem kapcsolunk be rádiót, tévét legalább fél órán át. Napközben legyen egy-egy fél óránk, amikor elcsendesítjük a környezetünket, amennyire tőlünk telik. Este a napunk végiggondolása, hálaadó imádságunk után őrizzük a csendet magunk körül. Ha a lelkünket le tudjuk csendesíteni, akkor a tőlünk független zajok, közlekedés, munkagépek nem is lesznek annyira zavaróak.

Nagy áldás és felüdülés egy kirándulás a természetben, amikor hallgatjuk a csendet. Tanítsuk meg gyermekeinket is arra, hogy kirándulás közben ne hallgassanak zenét, ne telefonáljanak, hagyják, hogy hasson rájuk az őket körülvevő természet némán is sokat mondó valósága.

Ez a csend a figyelmes hallgatás csendje, amikor a lényegest akarjuk észrevenni önmagunkban, környezetünkben. Nem sértődöttség miatt hallgatunk, nem a bizonytalanságunk vagy a félelem miatt.

Ha tudatosan adunk helyet életünkben a csendnek, az imádsághoz is könnyebben el tudunk csendesedni. A lelkünk zaját, elégedetlenségeinket, háborgásainkat, ítélezéseinket, makacsul visszatérő kérdéseinket, gondolatainkat is könnyebben csendre inthetjük.

Az imádság kezdetén, még a keresztvetés előtt igyekezzünk megteremteni az összeszedettséget magunkban. *Kérdezzük meg, hogyan is vagyok én itt most? Milyen érzések, gondolatok, hangulat töltenek el most engem?* Isten nem azt várja tőlünk, hogy szépeket mondjunk, hanem azt, hogy őszinték legyünk. Őt úgysem csaphatjuk be, csak önmagunkat. Tudatosítsuk, hogy milyen lelkiállapotban kezdem az imádságot. Például: *Én most fáradt és elégedetlen vagyok.* Vagy: *Én most repesek a boldogságtól és magamhoz szeretném ölelni az egész vilá-*

got. Mennyire másként éljük meg egyik vagy másik helyzetben az imádságot, és talán értékesebbnek tartjuk a nagy örömben, boldogságban elmondott imát, mint a fáradtan, keserűséggel teli hangulatunkban. Az értékelést bízzuk Istenre, mi pedig maradjunk őszinték és hűségesek az imádságban.

A lecsendesülés, helyzetünk tudatosítása után kezdjük el az imádságot, akár kötött imát – a Mi Atyánkot, Üdvözlégyet, rózsafüzért, stb. –, akár saját szavainkkal megfogalmazott imát mondunk. Az imádság végén szintén tartunk rövid csendet és próbáljuk őrizni a kialakult békét további tevékenységünkben is. Az imádságban kapott csenddel a szívünkben könnyebben észrevesszük a lényeges dolgokat, eseményeket, és nem veszünk el a részletekben. Kialakul bennünk, hogy döntési helyzetekben, ahogy a pillanatnyi csendet megteremtjük magunkban, felteszük a kérdést: Mit tennél, Jézus a helyemben, itt és most? Ne veszítsük kedvünket, akkor sem, ha elfelejtjük, utólag döbbenünk rá, hogy mikor is kellett volna elcsendesülni és feltenni a kérdést: Mit tennél, mondanál, gondolnál a helyemben, Jézus? Legyünk kitaratók és ne fáradjunk bele az újakezdésbe.

Boldog Kalkuttai Teréz anya gondolatait nagyon ajánlott olvasni, átélmélni, hiszen mai korunk pörgős életét élte a legnehezebb körülmények között, és végtelenül fontosnak tartotta a csendet és az imádságot. Ha több munkája volt neki vagy a közösség tagjainak, nem az imádságból lopott időt a munkára, hanem többet imádkoztak. Biztosan nem makacsságból, a feladattól való félelemből, hanem abból a tapasztalatból, hogy Isten a neki adott időt mindig sokszorosán adja vissza, áldásával termékenyené teszi azt. **[Németh Erika SSS]**

A betlehemi csillag

Bár a három királyokról, akik a betlehemi csillagot követve felkeresték a kisded Jézust, csak Máté evangéliuma tesz említést, a csillag és a napkeleti bölcsek története az Újszövetség egyik legérdekesebb része, illetve a karácsonyi ünnepekör talán legtöbbet ábrázolt motívuma.

A középkorban sokan foglalkoztak a betlehemi csillag kérdésével, de az első tudományos alaposágú vizsgálat a híres csillagász, Kepler nevéhez fűződik. Az 1604. esztendő végén egy nóva vagy szupernóva tűnt fel. Kepler ekkor gondolt arra, hogy talán a betlehemi csillag is egy szupernóva lehetett.

Az első kérdésünk az, hogy milyen korban kereshető a csillag. Például Máté evangéliumából világosan kiderül, hogy ekkor Heródes uralkodott, és minden erejével kereste a gyermeket. Viszont ebből az is látszik, hogy naptárunk éveinek számozása helytelen, mert biztos, hogy Heródes Kr. e. 4-ben már meghalt.

Van egy biztos adatunk, amelyet Máté is leírt: akkoriban népszámlálás és vagyonszámlálás zajlott. A mai Ankarában levő Augustus-templom falán olvasha-

tó egy felirat, amely megörökítette a császár legfontosabb törvényeit és tetteit. Ebből tudjuk, hogy a népszámlálás a mai évszámítás szerint Kr. e. 8-ban rendeltetett el. Azonban valószínűsíthető, hogy a Rómában kiadott rendelkezést egy olyan távoli tartományban, mint Palesztina, legalább egy év késéssel lehetett csak végrehajtani. E számítások alapján Jézus születését és a betlehemi csillag feltűnését Kr. e. 7 és Kr. e. 5 közé tehetjük.

Jézus születésének idejében egy olyan égi jelenséget keresünk, amely hol látszott, hol nem. A bölcsek ugyanis meglepetéssel és örömmel látták ismét a csillagot, tehát nem volt állandóan látható. Nem volt továbbá olyan feltűnő, hogy a jeruzsálemieknek a bölcsek odaérkezése előtt egyáltalán megjegyzésre méltó lett volna: tehát nem volt feltűnően fényes.

Kepler vizsgálódását kiterjesztette a Krisztus születése előtti korra. Megállapította, hogy Kr. e. 7-ben volt egy Jupiter-Szaturnusz-együttállás. Nem is akármilyen: egy fél éven belül három ízben került közel egymáshoz a két bolygó. A

betlehemi csillagot az tehetné igazán különlegessé, hogy a Jupiter és a Szaturnusz eltérő színű. A két, magában is fényes égitest színbeli különbsége tette még inkább feltűnővé ezt a ritkán bekövetkező eseményt.

Aztán így írt naplójába a híres tudós: „Az időszámításunk kezdete előtt hat esztendővel jelent meg az égen az a csodálatos fénysugár, amit betlehemi csillagnak neveznek. Ez nem volt más, mint a Jupiter és a Szaturnusz planétáknak az együttállása, és a Merkúr is részt vett egy ideig ebben az együttállásban, amely a Halak csillagképben ment végbe.”

Kifestő • Szállást keres a Szent Család

Juhász Gyula

Betlehemes ének

Ó, emberek, gondolatok ma rá,
Ki Betlehemben született ez este
A jászol almán, kis hajléktalan,
Szelíd barmok közt, kedves babinó,

Ó, emberek, gondolatok ma rá:
Hogy anyja az Úr szolgáló leánya
És apja ács volt, dolgozó szegény
S az istállóban várt fődél reájuk.

Ó, emberek, gondolatok ma rá,
A betlehemi kisded jászolára,
Amely fölött nagyobb fény tündökölt,
Mint minden várak s kastélyok fölött.

Ó, emberek, gondolatok ma rá,
Ki rómaihoz, barbárhoz, zsidóhoz,
A kerek föld mindegyik gyermekéhez
Egy üzenettel jött: Szeressetek!

Ó, emberek, gondolatok ma rá!

AZ OLDALT ÖSSZEÁLLÍTOTTA: SALAMON VIKTÓRIA

A hit, a remény, a szeretet példája

Harangozó Vilmos atya 2006 óta látja el a kőszegi Jézus Szíve Plébániát. Hozzá tartozik a Szent Kereszt felmagasztalása Kálvária templom, a Szent Imre, a Szent Jakab-templom és a Temető-kápolna is. Mikolás Attila káplánnal ezen kívül ellátják még Bozsok, Cák, Velem, Kőszegdoroszló, Kőszegfalva és Kőszegszerdahely településeket is. Vilmos atyával a plébánián beszélgettünk.

Szentpéterfán született. Hogyan emlékezik vissza a gyermekkorára?

Igen, péterfai vagyok. Ráadásul szüleim és nagyszüleim is mindkét részről helyiek voltak. Négyen vagyunk testvérek: az öcsém, illetve a húgom Szombathelyen él, nagyobbik öcsém pedig New Yorkban. A hit, a mély vallásosság jellemezte családjunk életét. Reggel, délben, este közösen imádkoztunk, nagybőjtben rózsafüzért mondtunk, vasárnaponként, valamint május és október hónapokban mindennap litániára mentünk. Minden nap ministráltam. A faluban jártunk iskolába, de ez sok nehézséggel is járt. Az iskolakezdésig nem beszéltünk magyarul, ott tanultunk meg. Emiatt rengeteget kellett gyakorolnunk. Az elején mindig két nyelven, horvátul és magyarul folyt az oktatás, különben semmit nem értettünk volna.

Az esztergomi ferences gimnáziumba járt. Hogyan vezetett innen az út a győri szemináriumba?

Vilmos atya rendszeres résztvevője szülőfaluja, Szentpéterfa ünnepeinek is

Az az igazság, hogy édesanyám és nagyanyám mindig azért imádkoztak, hogy pap legyek. Imájuk meghallgatásra talált. Talán tízéves lehettem, amikor először gondoltam erre. Hatással volt rám, hogy apai nagyapám testvére szalézi szerzetes volt, keresztapám is papként szolgált, édesanyám nővére pedig apáca volt. A ballagás után mondtam el a szüleimnek: levelet írtam Esztergomból a Szombathelyi Püspökségre, hogy papnak készülök. Nagyon boldogok voltak.

Elég nehéz korszakban járt szemináriumba. Mennyire volt küzdelmekkel teli ez az időszak az életében?

Az első félévtől eltekintve nagyon nehéz korszak volt valóban. Az ország legjobb szellemű szemináriumaként működött a győri intézmény. Azonban a kommunizmus mindnyájunk életét megnehezítette. A második félévtől egy békepap került a szemináriumba. Az utolsó év szinte élethalál harc volt. Előállítottak minket, mert egy erdélyi pap-testvérnek elénekeltük a himnuszt. Egy tanárunkat oroszellenes összeesküvéssel vádolták meg. Elmentünk a győri püspökhöz, Bánk Józsefhez, hogy elmondjuk: mi nem vagyunk hajlandók megfizetni az árat, amit kívánnak tőlünk.

Mi érdekelte a legjobban a tanulmányai alatt?

Legjobban a liturgia érdekelt. Igazság szerint gyermekkoromban a papság szeretete, a liturgia szépsége fogott meg, élveztem a liturgikus dolgokat. Annak

idején még latinul folyt minden szertartás. A passióban annak idején mindig részt vettem. Az iskolában azért kaptam hármast magatartásból, mert a szent három nap a templomba mentem, kihagytam a tanítást. A latin énekek, a nagycsütörtöki, nagypénteki, nagyszombati szertartások nagy hatással voltak rám.

1968. június 23-án szentelték pappá. Szinte bejárta az egyházmegyét, ha az állomáshelyeit nézzük.

Igen. Először a Szentgotthárdhoz tartozó Rábakethelyre kerültem. Két évet töltöttem itt. Hol biciklivel közlekedtem, hol busszal. Mindent elvégeztem káplánként, amit rám bízta, sosem féltem a munkától. Rábakethelyen, Magyarlakon, Farkasfán és Máriaújfaluban is hitoktattam az iskolában, valamint a templomban. Rengeteget fociztam a gyerekekkel, télen hógolyóztunk, sok időt töltöttünk együtt a szabadban. Ami pedig örömmel töltött el, hogy egyre több gyermek kapcsolódott hozzánk. A második állomáshelyem Muraszemenye volt, ott két évet töltöttem, majd Pákára, kilenc falu és öt pusztára kerültem. Mivel egyedül maradtam káplánként, annyira kimerültem, hogy lebetegedtem, két hónapot otthon kellett töltenem. Ekkor Püspök úr Kőszegre helyezett. Itt is a fiatalokkal szerettem a legjobban foglalkozni. Ezen kívül papi közösséget szerveztem. 1978. március 19-én, Szent József ünnepén, Bozsokon jöttünk össze először. Ezt követően minden hónapban találkoztunk kilenc éven át. Egy alkalmat sem hagytam ki.

1979-ben az alsószőlőki üres plébániára került, ahol korábban másfél évig nem volt pap. Hogyan látott neki a munkának?

Valóban üres plébánia fogadott. Az emberek viszont nagyon segítőkészek voltak. Négyszáz ember tartozott hozzám. Ezen kívül Szakonyfaluban és Rábatótfaluban is miséztem és hitoktattam. Ezeket hivatalosan nem kaptam meg, de átjártam oda is. Merkli Ferenc atya és Rogán Antal is a tanítványom volt. Itt is rendszeresen fociztunk a gyerekekkel. Az egyik legfőbb feladatomnak tartottam, hogy leszoktassam őket a csúnya beszédről. A nyolc év alatt a plébániát és három templomot sikerült rendberakni. Meg kellett mutatni, hogy pénz nélkül is lehet dolgozni, csak akarat kell hozzá. Először csak egyedül dolgoztam, majd amikor látták az akaratot, egyre többen jöttek. Levakartuk a zöld vakolatot, szellőztettük a templomot, megjavítottuk a tetőt, a tornyot. Megtörtént az ablakcsere, a fűtés kiépítése. Miután 1981-ben az apátistvánfalvai Markovits plébános úr meghalt, kértem, hogy csatolják hozzám Szakonyfalut és Rábatótfalut is. A püspök engedélyezte, így itt is hozzáláttunk a templomok renoválásához.

Három napig gencsi plébános is volt. Valószínűleg nem véletlen, hogy csak három napig.

Még 1969-ben megvádoltak, mint rábaket helyi káplánt, mert vettem egy magnót Farkasfára, hogy az istentiszteletek alatt használjuk. Sosem voltam elfogadható az akkori rendszer vezetőinek. De mindig kiálltam az igazam mellett. Konkoly püspök úr első disponálásai között voltam én is, és a saját volt helyére, Gencsapátiba helyezett plébánosnak. Három nap múlva azonban újra behívott és megkérdezte, hogy Gencsa-

páti helyett elmennék-e Tótszerdahelyre. Mivel igent mondtam, 1987-ben tótszerdahelyi plébános lettem és nem gencsi. Sosem foglalkoztam azzal, hogy a püspököm hová helyez, elfogadtam. Azokért az emberekért akartam tenni, akik ott laknak, így Tótszerdahelyen is. Nagy fába vágtam a fejszém. Az első kérésük a templomépítés volt. Én viszont néhány hét múlva úgy éreztem, hogy Molnáriban nagyobb szükség van pillanatnyilag a templomra, mint Tótszerdahelyen. Hálás vagyok a Gondviselésnek, mert Molnáriban ekkor sikerült templomot építenünk, amelyet 1990-ben szenteltünk fel. Sokan aggódtak, hogy nem fog sikerülni. A molnári templom felszentelése után még aznap kértem az építész, hogy tervezze meg a tótszerdahelyi templomot is. Ugyanis megígértem nekik, hogy mihelyt kész lesz a molnári templom, másnap kezdhetjük a tótszerdahelyi építést. Utólag kiderült, hogy Názáretben fogant meg bennem ez a templom. Az ottani bazilika ugyanis nagyon megfogott. Az építész arra kértem, hogy legyen nyolcszögű, központi elrendelésű, külön kórossal a kántornak, illetve legyen külön nagy kórus a férfiaknak. 1993-ban itt is templom-

szentelést ünnepeltünk. Majd 1995-ben megkaptam Tótszentmárton, ahol nyolc évig szolgáltam. Itt is felújítottuk a templomot kívül és belül egyaránt. Ezalatt – 1998–1999 között – megépült a harmadik templom is, Semjénházán, amely községet a püspök úr 1989-ben csatolt Tótszerdahelyhez.

A felújítás ma is része az életének, hiszen Kőszegen, jelenlegi állomáshelyén is folyamatosan munkálkodik. A cáki templom felújítását és megáldását nemrég ünnepelték, és a bozsoki templom is megújult kívülről.

A szüleimtől is ezt tanultam: testvéremmel jártunk a mezőre, dolgoztunk, a magyar nyelv elsajátítása miatt is folyamatosan törekednem kellett diákként, megszoktam a munkát. A Gondviselés pedig mindig olyan embereket küldött mellém, akikkel nagyon jól együtt tudunk működni. A jelmondatom is valóban végigkíséri életemet: „Te vagy Uram én reményem”. Sosem lehet feladni, mindig csinálni, folytatni kell. Örülök annak, hogy ki tudtam állni annak idején, vállaltam a hitemet, és a Jóisten erőt adott, erőt a sok feladathoz.

[H. Pezenhófer Brigitta]

*Kegyelmekben gazdag,
áldott karácsonyt kívánunk
olvasóinknak!*

*Az újsó első lapszáma az ünnepek miatt
a szokásosnál később,
2014. január 14-én jelenik meg.*

A Szentatya december havi imaszándékai

Általános szándék (Áldozatul esett gyermekek): Hogy azok a gyermekek, akik áldozatai a cserbenhagyásnak és minden fajta erőszaknak, megtalálhassák azt a szeretetet és védelmet, amelyre szükségük van.

Missziós szándék (Az Üdvözítő érkezésének előkészítése): Hogy a keresztyények, megvilágosítva a megtestesült Ige fényétől, készítsék elő az emberiséget az Üdvözítő érkezésére.

Brenner Jánosra emlékeznek

A Brenner János Általános Iskola minden évben megemlékezik tragikus sorsú névadójáról, Brenner Jánosról Szombathelyen, a Szent Kvirin szalézi templomban. Ez a nap egyúttal az intézmény adventi lelkinapja is egyben.

A december 13-i megemlékezés 10 órakor ünnepi szentmisével veszi kezdetét. A püspöki szentmisén részt vesznek az intézmény pedagógusai és diákjai, akik a szentmisét követően Brenner János életútjáról hallhatnak, valamint versekkel, énekekkel és imádsággal emlékeznek az egykori lelkipásztorra. A megemlékezés után közösen levonulnak a templom kriptájába, János atya sírjához, ahol minden osztály egy-egy szál virággal rója le tiszteletét a vértanú sorsú káplán emléke előtt.

Másnap, december 14-én 10 órakor a Brenner János Emlékhely Alapítvány szervezésében a hívek 10 órakor szintén szentmise keretében emlékeznek Brenner Jánosra atyára.

Ugyanezen a napon 20 órakor gyalogos zarándoklat indul a Keresztyény Megmozdulásokért Egyesület Szentgotthárd szervezésében a szentgotthárd-rábakethelyi templomtól a szentgotthárd-zsidai iskolakápolna mellett álló emlékereszthez. A János atya utolsó útját követő útvonalon haladva a zarándokok a keresztutat és a rózsafüzért imádkozzák, közben megállnak a Jó Pásztor kápolnánál is. Imádságukat, áldozatukat az egykori rábakethelyi káplán boldoggá avatásáért, valamint papi és szerzetesi hivatásokért ajánlják fel. A szervezők kéri, hogy a résztvevők méceszt vagy fáklyát hozzanak magukkal.

Martinus
www.martinus.hu
a Szombathelyi Egyházmegye havilapja

Főszerkesztő: Kürnyek Róbert • **Főszerkesztő-helyettes:** Ipacs Bence • **Szerkesztők:** Csuti-Mátyás Zsófia, Déri Péter, Horváth István Sándor, H. Pezenhófer Brigitta, Kovács József, Salamon Viktória, Teklits Tamás • **Nyomdai kivitelezés:** Premier Nyomda Kft. (1117 Budapest, Budafoki út 64.) • **Felelős vezető:** Hlinka Zsolt • **Megrendelés száma:** 73171/16 • 2013. november • **Kiadó:** Martinus Könyv- és Folyóirat Kiadó (9700 Szombathely, Berzsenyi Dániel tér 3.) • **Telefon:** 94/513-191 • **E-mail:** info@martinuskiado.hu • **Internet:** www.martinuskiado.hu • **Felelős kiadó:** Teklits Tamás igazgató • **ISSN 2060-145X** • Az újságban található cikkek a forrás megjelölésével szabadon felhasználhatók.